

Vizet kér Ujszeged

— Küldöttség a főispánnál. —

(Saját tudósítónktól.) Szombaton délelőtt az ujszegedi polgárság küldöttsége tisztelt Bay Bertalan járásbíró vezetésével Ciacricis Lajos dr. főispánnál Ujszeged vízellátása érdekében. Az ujszegediek hónapok óta beadványokkal és memorandumokkal ostromolják a tanácsot, hogy a Főfásor környékén tervbe vett vízvezeték építtesse ki és furasson új ártézi kutat, mert Ujszeged mai vízellátása egyáltalán nem elégíti ki a közszükségletet. A tanács ezideig nem intézkedett és most a kánikulla idejére az ujszegediek is az a veszedelem fenyegeti, ami az egész város lakosságát: a szokásos nyári vízhiány. Az ujszegediek, miután látják, hogy sem a beadványoknak, sem a memorandumoknak hatása nincs, a főispánhoz fordultak, hasson oda, hogy Ujszeged rendes vízvezeték, esetleg új ártézi kutat kapjon. A küldöttség szószólója, Bay Bertalan a következő beszédben adta elő az ujszegedi polgárság kívánságát:

— Múltóságos Főispán Ur! Az ujszegedi nyaralók és állandó ujszegedi lakosok képviselőiben jelentünk meg Múltóságod előtt azért, hogy az Ujszegeden a Főfásor környékén létesítendő vízvezeték és esetleg egy újonnan furandó ártézikut munkálatainak engedélyezése és az e tárgyban Szeged város tanácsához már több ízben beadott kérvényünk és memorandumunk mielőbbi érdemleges elintézéséhez Múltóságod nagybecsü támogatását kérjük.

— Nem célunk az, hogy itt ma Ujszeged vízzel való ellátásának egy egészségügyi, mint kulturális szempontból való feltétlen szükségességét Múltóságod előtt bővebben ecseteljünk, erre nézve ugyanis dr. Leitner kemény orvosi több, terjedelmes szakvéleményt szerkesztett és juttatott nevünkben Szeged város tanácsa elé, amely szakvélemények és kérvények azonban, dacára sürgős természetüknek, elintézését a mi nagy megütközésünkre mind a mai napig nem nyer-

tek, noha a mi többféle formában beterjesztett terveink közül mindegyik aképpen van megtervezve, hogy annak kivitele a városnak pénzügyi szempontból semmiféle hátrányával nem járna; nem nyertek pedig elintézését azért, mert mint Szeged város több magasrangú hivatalnokától hallottam: „Ujszegedet nem szabad tulságosan fejleszteni, mert ez feltétlenül az anyaváros rovására történne.”

— Múltóságos Uram! Hogy ez a felhagyás mennyire sérelmes mireánk, ujszegedi lakosokra és mennyire nélkülözi a modern élet követelményeinek még a legszükségesebb alapelveit is, azt Múltóságod előtt fölsőlegesen tartanám ecsetelni.

— Ismételtén csak azt kérjük, tehát Múltóságodtól, hogy Ujszeged vízzel való ellátásának ügyét megfontolás tárgyává tenni s az e tárgyban Szeged város tanácsa elé több ízben beterjesztett, indokolt kérelmeinknek a lehető sürgős és érdemleges elintézését tekintetében magas állása tekintélyével és egész súlyával az illetékes tényezőkre megfelelő befolyást gyakorolni méltóztatassék.

A főispán megnyugtató szavakkal válaszolt a küldöttség szószólójának beszédére.

— Tisztelt Uram, én magam részéről köszönöm, hogy ilyen nagyfontosságú ügyben szívesek voltak hozzám fordulni. Teljesen átérzem az ujszegedi érdekelttség kívánságainak jogosságát és szívesen teszek meg mindent, amit csak tehetek azért, hogy kívánságuk kielégítést nyerjen. Egyénileg *abban a véleményben vagyok, hogy Ujszeged fejlődése a város összhangzatos fejlődésére nem hátrányos*, mert hiszen minden város úgy fejlődhet csak nagyra, ha a környezete is fejlődik és így támadhat minden városban élénk élet és egészséges kultúra. Ujszeged fejlődését tehát aligha gondolhatnám komoly és elfogadható oknak s valószínű, hogy nem is ez az oka annak, hogy az ujszegediek eledig talán háttérbe szorultak, hanem inkább az az aggodalma a város hatóságának, hogy a kutak szaporodásával kimerül a vízfordó réteg. Ebből magyarázható talán, hogy a hatóság a közönségnek ilyen irányú mozgalmával szemben bizonyos idegesség hatása alatt

áll, amely idegesség azonban valószínűleg alaptalan. Én magam részéről megígérem, hogy a kérdést objektív tanulmány tárgyává fogom tenni és tölem telhetőleg mindent megteszek az ujszegedi polgárság érdekében.

A küldöttség a főispán választát megelégedéssel vette tudomásul. Fölkereste ezután a deputáció Bokor Pál helyettes polgármestert, Somogyi Szilveszter dr. főkapitányt és Faragó Ödön dr. tisztii főorvost, akik valamennyien megígérték az ujszegediek kérelmének támogatását.

Lapunk legközelebbi száma a közbeszó ünnepek miatt szerdán, a szokott időben jelenik meg.

— Pünkösdi. Teljes napsugár-özönben, gyönyörű nagyogásban köszöntött be a legszebb tavaszi ünnep, rózsák, klematiszok és centifóliák virágos napja. Hajdanta, nem is olyan régen, Pünkösdi első napján fehérruhás, rózsakoszorús alsóvárosi lányok jártak be a várost, közéjük fogván a mirtuszágas menyasszonyt és énekelvén neki együgyűen butácska népies dallamokat. Nótájuk egyhangú zengésű, mégis szívsimogatóan kedves, elandaltó, ifjúságunk legszebb éveinek ájtatos megilletődését kifejező volt. S a szövege! Ez a kedves érzelmelenség, ez a bájos zagyvaság! Így szól az ének:

A pünkösdinek jelős napja,
Szentlélők, isten küldötte,
Imádkozzál miértünk

Az apostoloknak . . .

Azután következtek szelid versikék a nyíló bazsarózsáról, Mária szépségéről, angyalok bűbajos kórusáról . . . Szép volt mindez, nagyon szép. Ma már alig-alig látni hirmondót is a pünkösdiölő lányokból. Aszfalton nem szeretnek járni, legfeljebb odalenni az

Pünkösdi írás a nőkhöz.

Írta: Hollós József dr.

A természettel való örökös és győzedelmes küzdelem tette meg az embert a Föld urává. Tízezer és százezer évek tünnek el, amíg az Ember állatias sorából kivetkőző, lassanként társas, együttműködő lényé alakult, míg végre a természeti erőket ezáltal az állatoknak, a földnek, víznek és levegőnek korlátlan urává, a mai kultúra megteremtőjévé lőn.

Fájdalom, a Természet leigázásával, zének az emberi kultúra és boldogság eszközeinek megteremtésével párhuzamosan kialakult magának az embernek is a leigázása, mert lassanként olyan szokások, erkölcsök fejlődtek ki, amelyek segítségével az ember kicsiny csoportja urává lehetett az egész emberiségnek. A természetben az ember lett az ur, a társadalomban pedig az, aki több tudott szolgálatába hajtani és fölöttralkodni. Ezeket földesuraknak, királyoknak, egyházfőknek, hadvezéreknek vagy több rabságok megteremtőit, akik miatt a szabadság könnyű sajtolódott ki, a legtöbb élet, szabadság és kultúra pusztult el: a legnagyobbaknak nevezték s közülök is a legnagyobbakat tisztelték és neveiket és cselekedeteiket a történelem számára megörökítették. Azokat a legfőbb eszközöket pedig, amelyek segítségével egyesek az összesek felett uralkodni és maradhattak, az őskorban még nyers erőnek, később jognak, erkölcsnek, erkölcsnek és társadalmi rendnek nevezték.

Ezekkel szemben az emberiség fölshabazásának törsvivőket, akik manapság is, mint minden korszakban a tudás, az eszme, az erkölcsiség fegyvereivel harcoltak: istentek, lázítóknak, forradalmároknak te-

kintették, akiket mindenütt és minden időben gunyolni, elégetni, bebörtönözni kellett.

Szerencséje az emberiségnek, hogy a bennünk lappangó isteni szikra minden időben lángra lobbant több-kevesebb emberben és hogy ezek az istentagadó, izgató, forrongó, ezek a lángelműjű és lánglelkű emberek saját önfeláldozásuk árán is tördelték és lazították bilincseiket és ha már nem vagyunk valamennyien rabszolgák, ha nagy számmal vagyunk már szabadok, szabad testben és szellemben, úgy ezt ezeknek az igazi nagy embereknek, az emberi szabadság és kultúra hőseinek és zászlóvivőinek köszönhetjük.

Önöket tisztelt Hölgyeim, bizonyára azok a szabadságtörökvések érdeklék, amelyek a Nő fölshabazásával függenek össze. Múltán, mert hisz a nő kétszeresen szenved az elnyomatás alatt, szenved, mint részese az emberi társadalomnak és szenved külön, mint nő. Ámbár talán nem helyesen mondom azt, hogy szenved, mert az emberek legnagyobb részét nem is tudják azt, hogy ők elnyomottak, kizsákmányoltak, szabadságuktól megfosztottak. A legtöbb természetesen tartják a megszokott állapotot, természetesnek tartják azt, hogy vannak szegények és gazdagok, a sors különös rendeltetésének azt, hogy a nő alárendeltje a férfinak és bele is nyugosznak a változhatatlanságba. Fel kell rázni az embereket boldog öntudatosságukból. Igenis érezzék nyomorúságukat, eszméljenek sorsukra és sajogjon minden seb, amelyet a társadalmi igazságtalanságok ütöttek. Az emberek öntudatra ébredése a szolgaságnak, a kiváltságoknak, a babonának pusztulását, az egész emberiség számára a boldogulás irányát jelenti.

Az uralkodó erkölcsök és törvények tulajdonképpen csak a mindenkori gazdasági állapotok eredményei és így nagyon termé-

szetes, hogy az őskorban, amikor az emberek még a boldog kommunizmus korában éltek, a nő helyzete egészen más volt. A nő, mint családanya a legfontosabb szerepet töltötte be, mellette a férfi helyzete a természetes állapotnak megfelelően inkább alárendelt volt. Amilyen mértékben azonban az egyesek magántulajdonra tettek szert, olyan mértékben alakult át a nő helyzete is és vált szabad és független egyénné ő maga is magántulajdonná, rabszolgává. Az emberi társadalomnak talán az első forradalma volt az, amely az anyajogot megszüntette s helyébe az atyjogot tette.

A magántulajdonnal vellejárt az öröklés s e célból megteremtették a házasság intézményét s ami ezzel egyértelmű: a nő rabszolgaságát. A nő eleinte csak a közügyekbe való befolyását, lassanként személyes szabadságát is elvesztette, a férfitől függő és alárendelt, sőt megsejgyenítő helyzetbe került és nemcsak teste lett kiszolgáltatva, de szelleme és lelke és elnyomva, mesterségesen sötét tudatlanságban és akaratnélküliségben tartva. Mennyire érezzük még ma is a nők évezredek elnyomását, amely annyira megnyomorította szellemüket, hogy legnagyobb tömegükben még ma sem ébredtek öntudatra s természetesnek tartják, hogy ők a férfiak gyámoltottjai. A férfiak csinálták a törvényeket és így természetesen olyanokat csináltak, amelyek nekik kedveztek. És az erkölcsöket is ők formálták szintén a saját képmásukra. És a kétféle nemi erkölcs, mely még az őkorban vette kezdetét, még ma is érintetlenül főnnáll, az a kétféle erkölcs, amely mindent megenged a férfinak és semmit a nőnek. Az emberi lélek legszebb megnyilatkozását: a szerelmet is törvényesítették, amelynek szigorú betartása természetesen csak a nőre kötelező és míg a törvénytelen apaságon senki meg nem ütközik, sőt